

Vision - Kulturhus i Haslev

Kulturscene.dk har siden stiftelsen i 2022 haft som formål at kæmpe for et kulturhus i Haslev, Faxe Kommunes største by, til gavn for hele Faxe Kommune.

Vision: Vi skal udvikle faciliteter og rammer til professionelle musik- og teaterforestillinger, der skal kunne rumme 350 publikummer, og professionelle produktions- og udstillingsfaciliteter for billedkunst, kunsthåndværk o.lign.

Udfordringen

Hvordan kan et kulturhus i Haslev være til gavn for hele kommunen?

Var det ikke bedre - som hidtil - at støtte kulturen bredt? Herved kommer midlerne de fleste borgere til gode og ikke kun de, der orienterer sig mod Haslev?

Det er et rigtig godt spørgsmål. Og der er flere svar på det.

Kulturbudgettet

Faxe Kommune er tæt på bunden blandt danske kommuner, når det gælder kulturbudgettets størrelse, målt pr. indbygger. Midlerne er smurt tyndt ud, så de fleste får en bid, men ambitionerne mangler.

Det indebærer bl.a., at vi har svært ved på kulturområdet at konkurrere med omegnskommunerne, der alle bruger væsentligt flere midler på kulturen, målt pr. indbygger. Det gør det sværere at tiltrække gode skatteborgere, og det skader turismen.

Af kommunens egne oplysninger fremgår det således, at *"Skal Faxe Kommune på niveau med sammenligningskommunerne skal det samlede kulturområde have tilført ca. 11,1 mio. kr. i budgettet. For at komme på niveau med landsgennemsnittet, skal der tilføres ca. 7,4 mio. kr. i budgettet"* (sagsfremstilling, møde i Plan- og Kulturudvalget, 7. juni 2023).

Hvis kulturbudgettet blev hævet blot til landsgennemsnittet, ville der være plads til ad åre at finansiere et kulturhus i Haslev, uden at det går ud over støtten til det øvrige kulturliv. Ikke mindst, fordi kommunens opbakning bag et sådant projekt ville gøre det muligt også at tiltrække fondsmidler, eksempelvis via Realdania eller Lokale- og Anlægsfonden. Der ville også være plads i budgettet til herudover at støtte B&W Live som regionalt spillested, et ungdomshus mv.

Stjerner og vandbærere

Fra sportens verden er vi vant til at tænke både i amatører og elite. Amatørerne inspireres af eliteudøvernes præstationer og stræber måske efter at nå samme niveau, selvom de ikke nødvendigvis har de samme muligheder eller ambitioner. Derfor anses det for vigtigt at støtte elitesporten, fordi det løfter det generelle niveau i den pågældende sportsgren.

I kulturens verden er det helt det samme. Forskellen er blot, at professionelle kulturudøvere typisk har større krav til faciliteter end amatørerne. Mens en professionel fodboldspiller kan være udmærket tilfreds på den samme bane, som amatørerne bruger, gælder det ikke for eksempelvis en professionel pianist – her kræves et regulært koncertflygel og en akustik, der er egnet til klassiske koncerter.

Ønsker man at løfte kulturen og tiltrække professionelle kunstnere, så kræver det et kulturhus, der tilbyder faciliteter, som lever op til professionelle krav.

Og det vil være naturligt at placere kulturhuset i Haslev, kommunens største by. Men kravene er vidt forskellige, alt efter hvilken kunstart vi taler om – musik, sang, teater, billedkunst osv.

Og vi ved ikke på forhånd, hvilke kulturelle miljøer i Faxe Kommune, der har interesse i et kulturhus i Haslev, og som er interesserede i at være med til at give huset liv.

Det følgende er derfor en vision, der indbefatter nogle af kulturformer, som kunne komme på tale. Det er en fordel, hvis flere kulturformer huses under samme tag, idet det er mere økonomisk, og fordi det giver synergi ved at indbyde til gensidigt, frugtbart samarbejde mellem kulturformerne.

Scenen

Der er i øjeblikket to scener i Haslev, Kultunariet og Sofiendalskolens festsal.

- Kultunariets scene er af kukkasse-modellen, som det nedladende beskrives blandt teatereksperter. Den er alt for lille, og den fordrer en opsætning, hvor publikum er placeret i gulvniveau og opefter beskuer en scene, hvor handlingen foregår. Man er ikke som publikum "med" i handlingen. Det medførte, at Kultunariets teaterforestilling "Fjender" med Dansk Rakkerpak og FASTER COOL i 2022 blev "vendt om", så publikum sad på scenen og stykket blev opført på gulvet! Kommunen har også overtaget stedet med møder og senest med familie og ungegruppen på 1. sal.
- Med Sofiendalskolens festsal er det ikke meget bedre. Rummet og de tilstødende faciliteter er svære at gøre hyggelige, og scenen er også ligesom Kultunariets efter kukkasse-modellen og med de samme defekter ift. moderne dramatik. Den er ganske vist større end Kultunariets, men stadig en af de allermindste blandt landets teaterforeninger, hvilket bl.a. ultimo 2023 ledte til aflysning af Teater Møllens forestilling Margrethe den I, idet scenen var for lille.

En professionel scene er ikke en nødvendighed for moderne dramatik, der sagtens kan udfolde sig f.eks. på gadeplan. Men den vil være en nødvendighed for de store teaterproduktioner, for andre kulturaktiviteter, konferencer mv.

Scenekrav for turnerende teatre angiver typisk minimumskrav for scenebredde på 8 meter, dybde på 8 meter, og højde på 5 meter. Hertil kommer naturligvis bl.a. krav til strøm, mørklægning, belysning, adgang til losning af rekvisitter mv.

Fordelen ved etablering af en sådan scene er, at den vil kunne bruges til mange forskellige formål:

- Teater (professionelle såvel som amatører, f.eks. skoleprojekter)
- Musik (do.)
- Konferencer (private eller offentlige)

Professionel sceneeksempel, "Thrust stage" type - Gulbenkian scene, Univ. of Kent. Publikum er "med"!

Det er en diskussion værd, hvor mange pladser en sådan scene skal udstyres med. Sofiendalskolens festsal er på 347 pladser. Så 350 pladser er måske et meget godt antal at gå efter, især hvis publikum skal tiltrækkes fra omegnskommunerne via større produktioner, og hvis der også skal kunne huses større konferencer.

Åbne værksteder

Faxe kommune har mange aktive billedkunstnere, bl.a. i Faxe Ladeplads, og Billedskolen Storstrøm har løbende aktiviteter med elever fra kommunens skoler, ligesom Åben Skole kunne drage nytte af værkstedsfaciliteter, der måske ikke findes på de lokale skoler, hvor eleverne kommer fra.

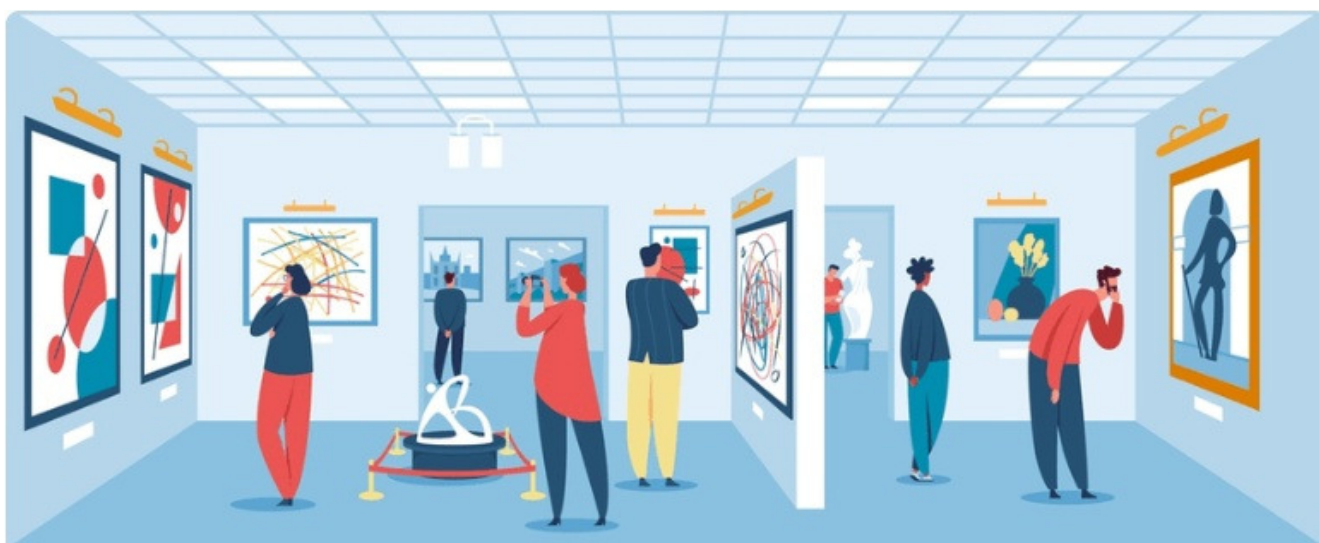
Mange kulturhuse i Danmark tilbyder faciliteter, der gør det muligt for professionelle billedkunstnere mv. at møde entusiaster inden for den pågældende kunstart – maleri, grafik, fotografi, skulptur mv.

Åbent værksted på Godsbanen i Aarhus

Udstillingsfaciliteter

Når kulturhuset omfatter åbne værksteder for billedkunstnere mv. vil det være nærliggende også at tilbyde plads til udstilling af de resulterende værker, og for værker, som er lånt hjem fra etablerede, professionelle kunstnere – det være sig malerier, fotos, skulpturer mv.

Det kræver rum, som kan aflåses og tyverisikres, når der ikke er opsyn på stedet, så kunstnere ikke, som det i 2023 skete i Rollosalen i Faxe, mister udstillede værker på grund af tyveri. I øjeblikket er Faxe Kommunes biblioteker f.eks. ikke velegnede som udstillingslokaler, idet borgerne via selvbetjening har åben adgang. Derfor kan der ikke kan tyverisikres optimalt, og udstillinger kan ikke forsikres.

Mødesteder

Et kulturhus skal være et naturligt mødested, der giver liv i bymidten, samtidigt med at det også tiltrækker nysgerrige til kulturen.

Der bør derfor være mulighed for, at man i kulturhuset kan møde andre over en kop kaffe, en sodavand, en kage eller en sandwich.

En eventuel café bør være i licitation, så det er muligt for lokale erhvervsdrivende at byde ind på driften.

Kontorfaciliteter

De fleste af de kulturaktiviteter og events, der foregår i Faxe Kommune, er i dag planlagt og drevet fra private hjem. Det fungerer, og det bør naturligvis ikke modarbejdes.

Men det kunne måske være en fordel for nogle af kulturgrupperne, og for samarbejdet mellem dem, hvis et kulturhus tilbød kontorfaciliteter til mødeaktivitet, IT, print, kopi mv. Herved ville kulturgrupperne få endnu bedre arbejdsbetingelser. Det vil også bringe dem i mere direkte kontakt med kulturbrugerne og tiltrække kulturbrugerne til kulturhuset.

Et eksempel er *Byens Hus* i Jelling, hvor den lokale musikfestival har fået til huse.